

دستورالعمل انتشار اوراق مرابحه

مصوب ۱۳۹۰/۰۹/۲۶ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

• بخش یک - تعاریف :

○ ماده ۱ :

اصطلاحات و واژه‌های به‌کاررفته در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مصوب آذرماه ۱۳۸۴ و ماده ۱ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، مصوب آذرماه ۱۳۸۸، به همان معانی در این دستورالعمل به‌کار رفته‌اند. سایر واژه‌های به‌کار رفته در این دستورالعمل دارای معانی زیر می‌باشند:

▪ بند ۱ :

اوراق مرابحه :اوراق بهادار با نام قابل نقل و انتقالی است که نشان‌دهنده مالکیت مشاع دارنده آن در دارایی مالی (طلب) است که براساس قرارداد مرابحه حاصل شده است.

▪ بند ۲ :

بانی: شخص حقوقی است که نهاد واسط برای تأمین مالی وی در قالب عقود اسلامی، اقدام به انتشار اوراق مرابحه می‌نماید.

▪ بند ۳ :

دارایی: مال منقول یا غیرمنقول با مشخصات تعیین‌شده در این دستورالعمل است که می‌تواند مبنای انتشار اوراق مرابحه واقع شود.

▪ بند ۴ :

ضامن: شخص حقوقی است که اقساط بهای دارایی و سایر وجوهی را که بانی ملزم به پرداخت آن به نهاد واسط می‌باشد در سررسید یا سررسیدهای معین تعهد و تضمین می‌نماید.

▪ بند ۵ :

عامل پرداخت: شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه است که اقساط بهای دارایی را در سررسید یا سررسیدهای معین به سرمایه‌گذاران پرداخت می‌نماید.

▪ بند ۶ :

عامل فروش: شخص حقوقی است که نسبت به عرضه و فروش اوراق مرابحه از طرف نهاد واسط اقدام می‌نماید.

▪ بند ۷ :

حذف شد.

▪ بند ۸ :

فروشنده شخص حقوقی یا حقیقی معتبر است که اقدام به فروش دارایی به بانی به وکالت از نهاد واسط می‌نماید.

▪ بند ۹ :

قرارداد مرابحه :فروش دارایی به بیشتر از قیمت خرید آن با ذکر میزان سود و مبلغ پرداختی بابت خرید می‌باشد .

▪ بند ۱۰ :

حذف شد.

▪ بند ۱۱ :

استانداردهای حسابداری و حسابرسی :منظور استانداردهای حسابداری و حسابرسی ملی لازم‌الاجرا می‌باشد.

• بخش دو - ارکان انتشار اوراق مرابحه :

○ ماده ۲ :

بانی باید دارای شرایط زیر باشد:

▪ بند الف :

شرکت‌های سهامی، شرکت‌های تعاونی و مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی مشمول ماده ۳ قانون مدیریت خدمات کشوری، به استثنای شهرداری‌ها که دارای شرایط زیر باشند:

(۱) در ایران به ثبت رسیده و مرکز اصلی فعالیت آن در ایران باشد؛

(۲) مجموع جریان نقدی حاصل از عملیات آن در دو سال مالی اخیر مثبت باشد. اگر جریان نقد حاصل از عملیات بانی مطابق صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای حسابرسی شده در سال جاری مثبت باشد می‌تواند در محاسبه مجموع جریان نقدی مذکور لحاظ شود؛

(۳) حداکثر نسبت مجموع بدهی‌ها به دارایی‌های آن ۹۰ درصد باشد؛

(۴) اظهارنظر بازرس و حسابرس شرکت در خصوص صورت‌های مالی دو سال مالی اخیر آن مردود یا عدم اظهارنظر نباشد.

▪ بند ب :

مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها.

▪ تبصره ۱ :

در خصوص بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری و شرکت‌های واسپاری (لیزینگ‌ها) تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران جریان نقدی حاصل از عملیات آن در دوره مالی یک سال اخیر مثبت بوده و حداکثر نسبت مجموع بدهی‌ها به دارایی‌های آن ۹۵ درصد باشد.

▪ تبصره ۲ :

در صورتی که پرداخت اقساط بدهای دارایی و سایر وجوهی را که بانی ملزم به پرداخت آن به نهاد واسط می‌باشد در سررسید یا سررسیدهای معین توسط بانک‌ها و یا مؤسسات مالی اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعهد و تضمین شده باشد، رعایت بندهای ۲ و ۳ ماده فوق و ماده ۱۳ این دستورالعمل برای بانی الزامی نمی‌باشد.

○ ماده ۳ :

انتشار اوراق مرابحه، صرفاً توسط نهاد واسط مجاز می‌باشد.

○ ماده ۴ :

بانی و فروشنده نباید دارای اتحاد مالکیتی باشند. بانی موظف است، در زمان معامله این موضوع را رعایت کند.

○ ماده ۵ :

ضامن توسط بانی و با تأیید سازمان صرفاً از میان بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیمه‌های تحت نظارت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، شرکت‌های تأمین سرمایه، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، نهادهای عمومی و شرکت‌ها و مؤسسات دولتی انتخاب می‌شود.

▪ تبصره ۱ :

ضمانت اشخاص حقوقی تحت کنترل بانی برای پرداخت اقساط و ایفای تعهدات بانی قابل قبول نمی‌باشد. این موضوع باید توسط حسابرس بانی تأیید گردد.

▪ تبصره ۲ :

در صورتی که اوراق مرابحه دارای رتبه اعتباری مورد تأیید سازمان باشد، وجود ضامن الزامی نخواهد بود.

▪ تبصره ۳ :

بانی می‌تواند با تأیید سازمان و منوط به ارائه گزارش رتبه اعتباری با رعایت دستورالعمل‌های «توثیق اوراق بهادار» مصوب ۱۳۸۹/۰۳/۲۹ و «انتشار اوراق بدهی با استفاده از رتبه اعتباری» مصوب ۱۴۰۲/۰۵/۱۶ هیأت مدیره سازمان و اصلاحات آن‌ها، نسبت به توثیق اوراق بهادار با شرایط زیر به نفع نهاد واسط برای تضمین تعهدات خود به جای معرفی ضامن اقدام نماید:

۱. اوراق بهادار مورد وثیقه می‌تواند متعلق به بانی یا هر شخص دیگری باشد.

۲. ضریب ارزش اوراق بهادار وثیقه شده نسبت به مجموع اصل و سود اوراق منتشره و حد تعیین شده برای جبران وثیقه به شرح جدول زیر است. ارزش وثیقه با احتساب میانگین ۶ ماهه قیمت اوراق بهادار محاسبه می‌شود. در صورتی که متوسط ارزش وثیقه به مدت ۵ روز معاملاتی پیاپی تا حد تعیین شده جهت جبران وثیقه کاهش یابد، بانی مکلف به جبران آن تا سقف اولیه ظرف مدت ده روز کاری است. در صورت فراهم شدن شرایط فنی، ارزش روزانه وثایق در سامانه معاملات اعلام خواهد شد.

شرح	ضریب- نسبت به ارزش اصل و سود اوراق بهادار	حد جبران وثیقه- نسبت به ارزش اصل و سود اوراق بهادار
سهام شرکت‌های پذیرفته شده در تابلو اول بورس اوراق بهادار تهران	۱/۳	۱
سهام شرکت‌های پذیرفته شده در تابلو دوم بورس اوراق بهادار تهران	۱/۵	۱/۱
سهام شرکت‌های پذیرفته شده در تابلو اول فرابورس	۱/۶	۱/۲
سهام شرکت‌های پذیرفته شده در تابلو دوم فرابورس	۲	۱/۵
سهام بانی توثیق شده توسط سهامدار شرکت بانی	۲/۵	۱/۸
اوراق بهادار (غیر از سهام) با درآمد ثابت یا متغیر پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران/ فرا بورس ایران دارای ضمانت بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی	۱/۲	۱
اوراق بهادار (غیر از سهام) با درآمد ثابت یا متغیر پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران/ فرا بورس ایران دارای ضامن غیر بانکی	۱/۳	۱
اسناد سپرده بانکی	۱	-
واحدهای سرمایه‌گذاری عادی صندوق با درآمد ثابت قابل معامله (ETF)	۱/۳	۱/۲
واحدهای سرمایه‌گذاری عادی صندوق‌های مختلط، سهامی و در اوراق بهادار مبتنی بر کالا قابل معامله (ETF)	۱/۵	۱/۳

۳. سهام معرفی شده برای وثیقه، حداقل معادل ۸۰ درصد روزهای معاملاتی بازار در یک سال منتهی به تاریخ درخواست، معامله شده باشد.

۴. اوراق مذکور باید به نفع نهاد واسطه، توثیق گشته و مالک وثیقه نسبت به اعطای وکالت با اختیار فروش وثیقه به نهاد واسطه به صورت بلاعزل و تام الاختیار با حق توکیل به غیر و با سلب حق ضم امین و با سلب حق انجام موضوع وکالت از خود تا پایان ایفای تعهدات مرتبط با اوراق بهادار منتشر شده، اقدام کند.

۵. شرکت می تواند در پایان هر سال نسبت به آزادسازی وثیقه، متناسب با تعهدات ایفا شده اقدام کند.

۶. رفع توثیق اوراق یادشده متناسب با تعهدات ایفا شده یا پس از تصفیه کامل اوراق، با اخذ مجوز از سازمان امکان پذیر است.

۷. در صورتی که وثایق ارائه شده توسط بانی برای تضمین کل تعهدات کافی نباشد، تضمین باقیمانده تعهدات توسط ضامن معتبر امکان پذیر است.

۸. در صورت عدم ایفای تعهدات مالی بانی در خصوص اوراق بهادار منتشر شده و گذشت ۱۰ روز کاری از مواعد مقرر، نهاد واسطه موظف است نسبت به فروش وثایق به میزان تعهدات ایفا نشده و جرایم مربوطه اقدام و تعهدات بانی را از این محل ایفا و مراتب را به سازمان اعلام کند.

۹. جهت توثیق اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس و فرابورس، پرتفوی وثیقه شده باید حداقل متشکل از سه ورقه بهادار باشد و ارزش هیچ کدام نباید بیشتر از ۴۰ درصد کل وثیقه اخذشده باشد.

▪ تبصره ۴ :

عدم ایفای تعهدات توسط بانی که باعث رجوع به وثایق گردد، منجر به محرومیت بانی از استفاده از شرایط تبصره ۳ به مدت دو سال می گردد.

○ ماده ۶ :

حسابرس بانی در زمان ارائه طرح تأمین مالی تا پایان تصفیه اوراق باید از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب شده باشد.

○ ماده ۷ :

عامل فروش اوراق مرابحه از بین شرکتهای کارگزاری عضو بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران توسط بانی انتخاب می گردد.

▪ تبصره :

عامل فروش با اخذ مجوزهای لازم می تواند به منظور توزیع گسترده اوراق از خدمات بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری تحت نظارت بانک مرکزی، بیمه های تحت نظارت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و نهادهای مالی استفاده نموده و ترتیبی اتخاذ نماید تا سفارش گیری جهت خرید اوراق، از طریق اشخاص مذکور نیز انجام شود.

○ ماده ۸ :

شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، پس از دریافت اقساط بهای دارایی و حسب مورد سود ناشی از سرمایه گذاری مجدد بخشی از آن اقساط از ناشر، مبالغ مذکور را در سررسید یا سررسیدهای معین به سرمایه گذاران پرداخت می نماید.

○ ماده ۹ :

بازارگردان و متعهد پذیرهنویسی اوراق مرابحه، با تأیید سازمان توسط بانی انتخاب می شود. متعهد پذیرهنویس و بازارگردان یا حسب مورد سرمایه‌گذار بازارگردان باید از کفایت سرمایه لازم برخوردار باشند.

• بخش سه - شرایط دارایی :

○ ماده ۱۰ :

دارایی‌های مبنای انتشار اوراق مرابحه باید دارای شرایط زیر باشند:

▪ بند الف :

▪

مشخصات عمومی

(۱) دارایی در زمان انتشار اوراق موجود بوده یا شرایط تحویل آن در مواعد زمانی مورد نظر بانی وجود داشته باشد؛

(۲) به‌کارگیری آن در فعالیت بانی، منجر به ایجاد جریان‌ات نقدی شده یا از خروج وجوه نقد جلوگیری نماید؛

(۳) هیچ‌گونه محدودیت یا منع قانونی، قراردادی یا قضایی برای انتقال دارایی وجود نداشته باشد؛

(۴) تصرف و اعمال حقوق مالکانه در دارایی‌ها برای نهاد واسط یا بانی دارای هیچ‌گونه محدودیتی نباشد؛

(۵) امکان واگذاری به غیر را داشته باشد؛

(۶) حذف شد.

▪ بند ب :

انواع دارایی قابل قبول

دارایی‌های قابل قبول جهت انتشار اوراق مرابحه به شرح زیر می‌باشند:

(۲) زمین؛

(۲) ساختمان و تأسیسات؛

(۳) ماشین‌آلات و تجهیزات؛

(۴) وسایل حمل و نقل؛

(۴ مکرر) نرم افزارهای الکترونیکی و بانک‌های اطلاعاتی؛

(۵) مواد و کالا؛

(۶) سهام.

▪ تبصره ۱ :

مواد و کالا به دارایی‌هایی اطلاق می‌گردد که :

الف) برای فروش در روال عادی عملیات واحد تجاری نگهداری می‌شود،

ب) به منظور ساخت محصول یا ارائه خدمات در فرآیند تولید قرار دارد،

ج) به منظور ساخت محصول یا ارائه خدمات، خریداری شده و نگهداری می‌شود،

د) ماهیت مصرفی دارد و به طور غیر مستقیم در جهت فعالیت واحد تجاری مصرف می‌شود،

▪ تبصره ۱ مکرر :

کلیه خدمات مرتبط با تحصیل دارایی موضوع بند (ب) این ماده که منجر به رساندن دارایی به وضعیت قابل بهره‌برداری می‌شود، به عنوان دارایی قابل قبول تلقی می‌گردد .

▪ تبصره ۲ :

دارایی مشاع به شرط واگذاری مالکیت کل دارایی، می‌تواند مبنای انتشار اوراق مرابحه قرار گیرد.

▪ تبصره ۳ :

نحوه تعیین ارزش دارایی‌های موضوع انتشار اوراق مرابحه به شرح زیر است :

الف) ارزش دارایی موضوع جزء (۱) تا (۴ مکرر) بند (ب) این ماده و سهام شرکت‌های غیربورسی و غیرفرابورسی، توسط هیئت ۳ نفره کارشناسان منتخب کانون کارشناسان رسمی دادگستری یا مرکز مشاوران قوه قضاییه یا حسب مورد به تشخیص سازمان براساس سایر روش‌های قابل اتکا تعیین می‌شود.

ب) ارزش مواد و کالا و خدمات بر اساس رویه متداول در عملیات تجاری بانی، با تأیید حسابرس صورت می‌گیرد.

ج) ارزش سهام شرکت‌های بورسی و فرابورسی براساس قیمت بازار تعیین می‌شود.

▪ تبصره ۴ :

حذف شد.

▪ تبصره ۵ :

ارزش تقریبی دارایی یا دارایی‌های مبنای انتشار اوراق مرابحه نباید کمتر از ده میلیارد ریال باشد.

○ ماده ۱۱ :

حذف شد.

• بخش چهار - شرایط اوراق مرابحه :

○ ماده ۱۲ :

با خرید اوراق مرابحه، رابطه وکیل و موکل میان ناشر و خریداران اوراق مرابحه برقرار می‌شود. در اسناد موضوع انتشار اوراق مرابحه باید قید شود که خرید اوراق به منزله قبول وکالت ناشر بوده و وکالت ناشر تا تسویه نهایی اوراق، غیرقابل عزل و معتبر است. بانی از طرف ناشر وکالت دارد تا نسبت به خرید دارایی موضوع انتشار به صورت نقد و فروش اقساطی آن به خود اقدام نماید. این وکالت از سوی بانی، بلاعزل می‌باشد. در فرض حجر خریدار تا زمان تعیین قیمت از طریق مراجع ذیصلاح، حقوق دارنده حسب مورد توسط نهاد واسط یا شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اعمال خواهد شد. در صورت فوت خریدار، تا زمان مراجعه ورثه و تعیین تکلیف ترکه، حسب مورد نهاد واسط یا شرکت سپرده‌گذاری مرکزی، وصی وی در اعمال اختیارات و حقوق ناشی از این اوراق خواهد بود. این موضوع در کلیه قراردادهای اسناد مبنای انتشار اوراق درج می‌گردد.

○ ماده ۱۳ :

حذف شد.

○ ماده ۱۴ :

بانی می‌تواند کلیه اوراق مرابحه منتشره را قبل از سررسید از دارندگان بازخرید کند، منوط بر اینکه جزئیات امکان بازخرید اوراق قبل از سررسید به صورت شرط ضمن عقد درج شود و زمان، قیمت بازخرید و سایر شرایط آن در قرارداد و مستندات انتشار اوراق از جمله بیانیه ثبت، از پیش تعیین شده باشد.

○ ماده ۱۴ مکرر :

خرید تمام یا بخشی از اوراق مرابحه توسط بانی منجر به مالکیت مافی‌الذمه و سقوط تعهد شده و اوراق مزبور، باطل و از تعداد کل اوراق کسر می‌شود.

○ ماده ۱۵ :

مواعد و مبالغ پرداختنی به دارندگان اوراق مرابحه باید در اعلامیه پذیرهنویسی مورد تأیید سازمان، ذکر گردد.

○ ماده ۱۶ :

حذف شد.

▪ تبصره :

حذف شد.

• بخش پنج - شرایط صدور مجوز :

○ ماده ۱۷ :

برای صدور مجوز انتشار اوراق مرابحه، مدارک و مستندات زیر حسب مورد به تشخیص سازمان باید ارائه گردد:

▪ بند ۱ :

بیانیه ثبت اوراق مرابحه که علاوه بر مفاد ماده ۶ دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار، م صوب ۰۱/۱۰/۱۳۸۵ شورا، حسب مورد شامل موارد زیر است:

الف) مشخصات بانی، شامل:

• نام و نوع شخصیت حقوقی؛

• شماره ثبت نزد مرجع ثبت شرکتها و شناسه ملی؛

• مدتی که در اساسنامه برای فعالیت بانی پیش‌بینی شده است ؛

• ترکیب سهامداران/ مالکان؛

• مشخصات مدیران؛

• موضوع فعالیت.

ب) مشخصات اوراق.

ج) مشخصات دارایی.

د) مقررات و شرایط خاص حاکم بر تولید، مصرف، قیمت‌گذاری، واردات یا صادرات دارایی.

ه) گزارش تحلیل ریسک‌های مرتبط با موضوع فعالیت بانی.

و) رتبه اعتباری اوراق در صورت وجود.

ز) مبالغ قابل پرداخت به دارندگان اوراق و مواعد زمانی هر پرداخت و نحوه پرداخت آن به سرمایه‌گذاران.

▪ بند ۲ :

صورت‌های مالی حسابرسی شده دو سال مالی اخیر بانی یا حسب مورد، سال گذشته با رعایت ماده ۲ این دستورالعمل. در هر حال صورت‌های مالی سال مالی اخیر بانی باید توسط حسابرس معتمد سازمان حسابرسی شده باشد.

▪ بند ۳ :

گزارش کارشناسان منتخب کانون کارشناسان رسمی دادگستری یا مرکز مشاوران قوه قضاییه درخصوص ارزش دارایی موضوع بند الف تبصره ۳ ماده ۱۰ این دستورالعمل.

▪ بند ۴ :

مستندات مربوط به مالکیت دارایی بر اساس ماهیت آن. در صورتی که دارایی، مواد و کالا، نرم افزار الکترونیکی، بانک اطلاعاتی یا خدمات نباشد.

▪ بند ۵ :

ارائه گزارش حسابرس بانی درخصوص بیانیه ثبت و رعایت شرایط دارایی و سایر مقررات مندرج در دستورالعمل.

▪ بند ۶ :

سایر اطلاعات مهم به تشخیص سازمان.

○ ماده ۱۸ :

صدور مجوز انتشار اوراق مرابحه، منوط به انعقاد قراردادهای لازم میان ارکان در چارچوب تعیین شده توسط سازمان می‌باشد.

○ ماده ۱۹ :

در صورتی که دارایی در نظر گرفته شده جهت انتشار اوراق مرابحه قابل تفکیک به واحدهای معین نباشد، استفاده از متعهد پذیرهنویسی در عرضه اوراق مرابحه الزامی می‌باشد. استفاده از تعهد پذیرهنویسی در انتشار اوراق مرابحه برای دارایی‌های قابل تفکیک به واحدهای معین با درخواست بانی و تأیید سازمان الزامی نیست.

○ ماده ۲۰ :

حذف شد.

• بخش شش - سایر :

○ ماده ۲۱ :

در صورتی که بانی نزد سازمان به ثبت نرسیده باشد، پس از تأمین مالی از طریق انتشار اوراق مرابحه تا زمان تصفیه اوراق، ملزم به ارائه اطلاعات زیر به سازمان می‌باشد:

▪ بند ۱ :

صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده توسط حسابرس معتمد سازمان، ظرف مهلت‌های مقرر قانونی،

▪ بند ۲ :

حسب مورد سایر اطلاعات با اهمیت براساس ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان مصوب ۸۶/۵/۳ هیئت‌مدیره سازمان از جمله:

- ۱- رویدادهای مؤثر بر فعالیت، وضعیت مالی و نتایج عملکرد بانی
- ۲- تصمیمات و شرایط مؤثر بر ساختار سرمایه و تأمین منابع مالی بانی
- ۳- تغییر در ساختار مالکیت بانی
- ۴- اطلاعات مهم مؤثر بر قیمت اوراق بهاداری که برای تأمین مالی منتشر شده است.

○ ماده ۲۲ :

معامله دارایی مبنای انتشار اوراق مرابحه در بورس کالای ایران، خارج از جلسه رسمی معاملات و با رعایت مقررات مربوطه انجام خواهد شد.

○ ماده ۲۳ :

در این دستورالعمل منظور از حسابرس، حسابرس بانی است، مگر اینکه با ذکر دلایل و تأیید سازمان، یک مؤسسه حسابرسی معتمد سازمان تعیین شود .

• بخش هفت - اوراق مرابحه قابل تبدیل به سهام :

○ ماده ۲۴ :

اوراق مرابحه قابل تبدیل به سهام، اوراق مرابحه ای است که توسط ناشر منتشر و در سررسید نهایی به سهام بانی تبدیل می‌گردد .

○ ماده ۲۵ :

شرکت‌های سهامی عام با رعایت ضوابط مربوط می‌توانند تقاضای تأمین مالی از طریق انتشار اوراق مرابحه قابل تبدیل به سهام نمایند .

○ ماده ۲۶ :

اعطای هرگونه امتیازی به دارندگان اوراق مرابحه از جمله اختیار تبدیل اوراق مرابحه، منوط به موافقت سازمان و ارائه تضامین لازم توسط بانی به نفع نهاد واسط است .

○ ماده ۲۷ :

به منظور حصول اطمینان از اجرای کامل فرایند تبدیل اوراق به سهم، سهام مورد نیاز جهت تخصیص به دارندگان اوراق (با فرض ۱۰۰ در صد تبدیل)، باید به نفع نهاد واسط توثیق گشته و مالک وثیقه باید نسبت به اعطای وکالت با اختیار فروش وثیقه به نهاد واسط به صورت بلاعزل و تام الاختیار با حق توکیل به غیر و با سلب حق ضم امین و با سلب حق انجام موضوع وکالت از خود تا پایان انجام آن اقدام نماید. رفع توثیق سهام یادشده پس از تصفیه اوراق و با اخذ مجوز از سازمان صورت می گیرد .

○ ماده ۲۸ :

در اوراق مرابحه قابل تبدیل به سهام بانی، مجمع عمومی فوق العاده بنا به پیشنهاد هیئت مدیره و گزارش خاص بازررس یا بازرسان بانی اجازه تأمین مالی از طریق انتشار اوراق مرابحه را می دهد و شرایط و مهلتی را که طی آن دارندگان این گونه اوراق خواهند توانست اوراق خود را به سهام بانی تبدیل کنند، تعیین و اجازه افزایش سرمایه را به هیئت مدیره خواهد داد .

○ ماده ۲۹ :

حق تقدم سهامداران بانی در خرید سهام ناشی از افزایش سرمایه، در صورت تصویب مجمع عمومی فوق العاده شرکت، منتفی خواهد بود .

○ ماده ۳۰ :

شرایط و ترتیبات تبدیل ورقه مرابحه به سهام باید در مستندات انتشار اوراق مرابحه قید شود. تبدیل ورقه مرابحه به سهم، منوط به درخواست دارنده ورقه مرابحه است .

○ ماده ۳۱ :

در مورد ماده (۲۸) این دستورالعمل، هیئت مدیره بانی براساس تصمیم مجمع عمومی در پایان مهلت مقرر، معادل مبلغ اسمی بازپرداخت نشده اوراق مرابحه ای که جهت تبدیل به سهام شرکت عرضه شده است، سرمایه شرکت را افزایش داده و پس از ثبت این افزایش در مرجع ثبت شرکت ها سهام جدید صادر خواهد کرد .

○ ماده ۳۲ :

از تاریخ تصمیم مجمع مذکور در ماده (۲۸) تا تصفیه نهایی اوراق، شرکت نمی تواند اوراق بهادار جدید قابل تبدیل به سهام منتشر کند یا نسبت به کاهش یا افزایش سرمایه اقدام نماید یا اقدام به تقسیم اندوخته کند یا در نحوه تقسیم منافع تغییراتی بدهد. کاهش اجباری سرمایه شرکت در نتیجه زیان های وارد شده که منتهی به تقلیل مبلغ اسمی سهام یا تقلیل تعداد سهام بشود، شامل سهامی که دارندگان اوراق مرابحه در نتیجه تبدیل اوراق خود دریافت می دارند، نیز می گردد .

○ ماده ۳۳ :

سررسید اوراق مرابحه قابل تبدیل به سهام حداکثر دو سال می باشد.

• بخش هشت - اوراق مرابحه عام :

○ ماده ۳۴ :

اوراق مرابحه عام، یکی از انواع اوراق مرابحه است که در آن خریداران اوراق به ناشر وکالت می دهند نسبت به خرید نقدی کالا یا خدمات مورد نیاز از فروشنده و فروش آن به خود در قالب بیع مرابحه اقدام نماید .

○ ماده ۳۵ :

در انتشار اوراق مرابحه عام، ناشر همان بانی است و از خدمات نهاد واسط در این نوع انتشار استفاده نمی گردد .

○ ماده ۳۶ :

انتشار اوراق مرابحه عام، صرفاً برای موارد پیش بینی شده در قوانین بودجه سنواتی با تضمین سازمان برنامه و بودجه کشور پس از تأیید سازمان امکان پذیر می باشد .

○ ماده ۳۷ :

ناشر (بانی) مکلف است گزارشی از نحوه مصرف وجوه ناشی از انتشار اوراق را حداکثر ظرف مدت ۶ ماه پس از تاریخ انتشار اوراق به سازمان ارائه نماید .

○ ماده ۳۸ :

آن دسته از مواد این دستورالعمل که با ماهیت اوراق مرابحه عام متناسب نیست، در خصوص این اوراق لازم الاجرا نمی باشد .

○ مؤخره :

حذف شد.

• بخش نه - اوراق مرابحه کوچک و کوتاه مدت:

○ ماده ۳۹ :

انتشار اوراق مرابحه کوچک و کوتاه مدت به صورت عرضه عمومی یا عرضه خصوصی و با شرایط زیر مجاز است:

۱- نوع عرضه این اوراق به صورت عرضه عمومی یا خصوصی، باید قبل از ارسال درخواست توسط بانی انتخاب شود.

۲- حداکثر اوراق منتشره سررسید نشده هر بانی مبلغ ۲,۰۰۰ میلیارد ریال است.

۳- سررسید این اوراق حداکثر ۱۸ ماه است.

۴- برای تضمین تعهدات ناشی از انتشار این اوراق، بانی می‌تواند به جای معرفی ضامن وفق ماده ۵ این دستورالعمل، حسب مورد یک یا چند مورد از تضامین زیر را ارائه کند:

الف- ضمانت‌نامه تعهد پرداخت صادر شده توسط بانک‌ها یا مؤسسات مالی و اعتباری تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران،

ب- ضمانت‌نامه تعهد پرداخت صادر شده توسط صندوق‌های پژوهش و فناوری برای شرکت‌های دانش بنیان دارای مجوز از معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری (منوط به تأیید صدور ضمانت‌نامه در سامانه الکترونیک معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری).

۵- چنانچه بانی وفق تبصره ۳ ماده ۵ این دستورالعمل درخواست انتشار اوراق با استفاده از رتبه اعتباری را داشته باشد، مجاز است به جای پرتفویی از سهام نسبت به توثیق یک سهم اقدام کند .

۶- در عرضه خصوصی این اوراق، بانی موظف به ارائه بیانیه انتشار اوراق در عرضه خصوصی است. این بیانیه شامل کلیه اطلاعات الزامی بیانیه ثبت در عرضه‌های عمومی بوده و باید به همراه اظهارنظر حسابرس مستقل معتمد سازمان ارائه شود.

▪ تبصره ۱ :

در عرضه خصوصی اوراق موضوع این ماده، در صورت اعلام موافقت کلیه خریداران، ارائه تضمین توسط بانی الزامی نیست. در این صورت صندوق‌های سرمایه گذاری مجاز به خرید این نوع از اوراق نمی‌باشند.

▪ تبصره ۲ :

در فرایند انتشار اوراق موضوع این ماده، وجود رکن متعهد پذیرهنویس و بازارگردان الزامی نیست. در صورت عدم وجود متعهد پذیرهنویس و بازارگردان، این موضوع باید در بیانیه انتشار اوراق به اطلاع خریداران اوراق رسانده شود .

▪ تبصره ۳ :

نماد معاملاتی اوراق موضوع این ماده، باید نشان‌دار بوده و از عبارت «اوراق کوچک و کوتاه مدت» در نماد معاملاتی استفاده شود. همچنین ضروری است بیانیه ریسک توسط خریداران این اوراق، تکمیل و تأیید گردد.

▪ تبصره ۴ :

بانی صرفاً پس از سررسید و تسویه نهایی اوراق کوچک و کوتاه مدت منتشر شده خود با رعایت سقف ۲,۰۰۰ میلیارد ریال، مجاز به انتشار اوراق مراحه کوچک و کوتاه مدت جدید است.